

KamraTnytt Höstnummer 2012

Styrelseordförande har ordet

Bästa medlemmar!

Styrelsen har haft sitt sedvanliga styrelsemöte på FMTS den 13 september och då är det dags att börja skriva KamraToff höstnummer, trots att sommaren hänger sig kvar.

Årsmötet 2012 och styrelsemöte på FMTS

Vårt trevliga och givande årsmöte i våras i Göteborg har följts av en fin Sverige-sommar och jag hoppas att ni alla haft möjligheter att njuta av den. Beträffande årsmötet som samlade över 70 medlemmar så kommer ett reportage om detta i TIFF nr 3 och fina bilder finns ju redan som vanligt på vår hemsida.

Årsmötesprotokollet bifogas som vanligt höstnumret, av detta framgår bl.a. att vi fick en nygammal föreningsordförande, Mats Klintäng, som vi hälsar varmt välkommen åter. Vi tackar också Lennart Axelsson för hans insatser.

Bakgrunden till att Lennart inte kunde ställa upp som föreningsordförande är den utredning som gjordes för drygt ett år sedan om Kamratföreningarna i Försvarsmakten och relationerna till FM och understödjande förband. Det finns många kamratföreningar och de är en stor tillgång för FM, men de har ganska olika relationer med FM. Utredningen föreslår därför att formella avtal ska tecknas mellan Kamratföreningen och den enhet i FM som understödjer och samverkar med respektive förening. För att det inte ska uppstå jäv i en sådan relation ska inte förbandschef vara föreningsordförande.

Vi har nu tecknat ett avtal som reglerar förhållanden mellan FMTS och KamraToff. Det är ett bra avtal som ger oss ett gott och flexibelt stöd främst för tjänster vid våra årsmöten och tryckt information. Sammanfattningsvis så har vi nu fortsatt goda relationer dock något mer formaliserade till FMTS och nu en föreningsordförande som är chef för ett av FM största och viktigaste förband FMTM. Båda sakerna viktiga förutsättningar för att driva föreningen vidare.

När KamraToff bildades var vi tillsammans med övriga kamratföreningar i Östersund initiativtagare till bildandet av Milmus Z och därmed Teknikland-museet utanför Östersund. Där finns den största delen av ATS och föregångares historiska arv i form av dokumentation och prylar. Teknikland har nu ekonomiska problem och styrelsen har beslutat att det ligger i vårt intresse att stödja det fortsatta arbetet. Läs Kaj Sandströms redovisning på sid 7-8.

Stipendierna

I år har vi i likhet med föregående år få sökande till stipendierna. Vårt stipendium och de övriga tre som vi förmedlar från industrin är en viktig del av vårt åtagande gentemot FMTS. På senaste styrelsemötet så diskuterade vi om att se över formerna för dessa med en inriktning att anpassa stipendierna mot dagens förutsättningar. Det har ju onekligen hänt en hel del sedan vårt stipendium sattes upp anpassat till dåvarande KHS HK. En arbetsgrupp är tillsatt mellan föreningen och FMTS för att se över stipendierna och med en preliminär inriktning mot gruppen tekniska specialistofficerare.

Årets stipendiater är ännu inte utsedda men vi räknar med att åtminstone några i vanlig ordning ska utdelas vid FMTS jul avslutning. En kort historik över alla stipendiaterna finner ni på sid 14--15.

TIFF och KamraTnytt

Tidningen TIFF har fått lite ny lay-out och bredare information som jag tror tilltalar de flesta. TIFF är ju lite av "vår tidning" med det informella åtagandet att bidra med minst en artikel i vart och ett av de fyra numren per år. Jag ingår i TIFF redaktion och försöker så gott det går att klara detta men jag behöver hjälp så kom igen med artiklar eller idéer. Observera också att TIFF nu går att nå på nätet <http://www.tiff.mil.se> och där alla gamla nummer är inskannade.

"Vårt försvarshistoriska arv" som startat i TIFF är ett exempel på föreningens arbete där Per-Arne Öhman med sina kontakter i museivärlden fått till en lovande artikelserie.

Hjälp med artiklar behövs också i KamraTnytt och i detta nummer så är en av våra flitigaste skribenter Sven Bertilsson tillbaka med fortsättningen på sin resa i andra världskrigets spår med en ny informativ artikel. I höstnumret hittar ni också en nostalgisk återblick från AingKS 65 av Lennart Augustinius.

På årsmötet hedrar vi alltid under året kända avlidna med en tyst minut. KamraTnytt är ett lämpligt forum att lämna några minnesord efter en vän och arbetskamrat. I detta nummer finner ni minnesord efter Gunnar Öberg och Kent Johannesson.

Föreningen gratulerar alla jubilarer vid jämna år (50,60,70,75,80,85,90 och därefter varje år) med ett hyllningstelegram. Flera medlemmar har efterlyst en översikt över året som Åke nu tagit fram och bifogar.

Historiken över "Teknisk utbildning i armén" är nu tryckt och kommer att erbjudas till deltagarna i nästa årsmöte för det facila priset av 100 kr. Vi tackar Harry Johansson och övriga medverkande för ett gediget arbete, läs mer på sid 23-24 om förbandsmuseet på FMST.

Årsmöte 2013

Årsmötet gav styrelsen fria händer beträffande förläggning av nästa årsmöte. Detta mot bakgrund av att det blivit svårare och svårare att ordna kasernföreläggning och studiebesök för en så pass stor grupp som KamraToff samlar.

Det är därför roligt att kunna meddela att vi äntligen kan få besöka en flygflottilj och det är F7 på Såtenäs som är den aktuella värden. Vår kontaktman som tillika är vår valberedare är Anders Carlsson som tillträder tjänsten som chef MSK flyg på Såtenäs nästa år.

Tidpunkten som ni redan nu ska lägga in i era almanackor är 2013-05-14—16. Planeringen har startat och det finns ett programutkast som ser mycket lovande ut. Det blir som vanligt vackra vårdagar, tisdag till torsdag för att underlätta resandet, och ett givande program. Inbjudan kommer i KamraTnytt vårn och på hemsidan.

I höstnumret hittar du också inbjudan till Mälardalsträffen 2013-02-14 tillika nästa styrelsemöte, se K-E Lindgrens inbjudan på sid 3.

Till sist glöm inte medlemsavgiften före årsskiftet till plusgiro 618 45 79-8 och ni som har adressförändringar eller kompletteringar med mailadresser anmäl detta till Åke Olsson via vår hemsida: www.kamratoff.se.

En God Jul och Ett Gott Nytt År tillönskas

Jan Sandin
styrelseordförande

Deltagarna vid styrelsemötet på FMTS i september med åtföljande studiebesök på FMTS traditions rum. Från vänster Jan Edelsvärd, K-E Lindgren, Harry Johansson (adjungerad och ciceron), Åke Olsson, Stig Jarring, Jan Sandin och Christer Lagert.

Kamratmöte Mälardalen på FMV 2013

Så är dags att träffas igen efter att ha smält det trevliga årsmötet i Göteborg
Att välja FMV för vintermötet var självklart. Det händer ju så mycket inom logistiken så mötet blir säkert superintressant.

Torsdagen den 14 februari kl 1500 skall vi vara på plats

Inpassering från kl. 1400.

Lokal: Meddelas i vakten

Besöksmottagare. Öv.1 Jan Edelsvärd

Programutkast*

- Aktuellt från FMV
- Logistikutvecklingen läge FSV
- Aktuellt från högkvarteret
- FMTM
- Aktuellt från kamratföreningen

Ansvarig

Stf GD, Dan Olsson
Ur FMV
Ur HKV
Öv Mats Klintäng
Öv.1 Jan Sandin

Kl 1800 Mingel

Kl.1900 Enklare kamratmiddag på Restaurang Vingen, Pris: Se hemsidan

Vi räknar med att mötet avslutas senast kl. 2100

Anmäl dig snarast.

Bindande anmälan senast 1 februari

Eventuell avbokning senast fyra dagar före mötet annars debiteras vi kostnaden för middagen **OBS !**

För inpassering behöver jag ditt personnummer

Vid mail kommer jag att verifiera att jag fått din anmälan.

*OBS ! Slutligt program kommer att finnas på vår hemsida kamratoff.se

Välkomna !

Kjell-Erik Lindgren

Gräsgatan 31, **749 41 Enköping**

Telefon 0171 32329

Mail kjell-erik.lindgren@kamratoff.se

Årsmöte 2012-05-10 (1 bilaga)

Plats: Matsalen, Käsö

Före mötets öppnande gav Jan Sandin en kort parentation över av styrelsen kända medlemmar som avlidit under verksamhetsåret. En tyst minut hölls för:

- Jack Nensén, 85 år, Kristinehamn.
 - Bo Rolandsson, 74 år, Brunflo.
 - Bengt Pettersson, 87 år, Göteborg.
 - Sven-Eric Södersten, 62 år, Enköping.
 - Erik Norberg, 72 år, Nyköping.
 - Sigvard Nordmark, 86 år, Östersund.
 - Tord Jönsson, 91 år, Kristianstad.
 - Gunnar Öberg, 68 år, Visby.
 - Rolf Åseback, 72 år, Uppsala.
 - Ebbe Vågebrant, 89 år, Kristinehamn.
1. **Mötets öppnande.** Kl 10,18 öppnade ordföranden mötet och hälsade deltagarna välkomna.
 2. **Val av mötesordförande.** Mötet föreslog sittande ordförande, Jan Sandin, som fortsatte leda mötet.
 3. **Val av mötessekreterare.** Mötet föreslog sittande sekreterare, Jan Brolin, som förde mötets protokoll.
 4. **Val av två justerare, tillika rösträknare.** Mötet föreslog Staffan Wyke och Göran B:Son Uller vilka valdes.
 5. **Fastställande av dagordning och deltagarförteckning.** Föreslagen dagordning fastställdes. 64 medlemmar var närvarande (se bilaga).
 6. **Fråga om mötets behöriga utlysning.** Utlysning hade skett i vårnumret av KamraT Nytt med utgivningsdatum 2012-03-01 samt på föreningens hemsida. Det fastställdes att mötet var utlyst enligt stadgarna.
 7. **Behandling av fullmakter.** Några fullmakter hade inte lämnats in varför punkten utgick.
 8. **Styrelsens verksamhetsberättelse samt resultatrapport för 2011.** Verksamhetsberättelse och Resultatrapport var publicerade i vårnumret av KamraT Nytt. På ordförandens fråga huruvida handlingarna kunde anses föredragna ansåg mötet att så var fallet varför de lades till handlingarna.
 9. **Revisorernas berättelse.** Revisionsberättelsen föredrogs av Rune Wahlström. Revisorerna föreslog att resultaträkningen och balansräkningen fastställs samt att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2011-01-01--12-31.
 10. **Resultat- och balansräkning för 2011.** Åke Olsson kommenterade resultat- och balansräkningen. Utfall under 2011 innebar ett plusresultat på 13,2 kkr. Orsakerna till detta var främst att hänföra till portobesparingar (många har anmält emailadress) och att ett antal medlemsavgifter för 2012 inbetalats i förtid. Föreningen hade i dagsläget 487 medlemmar. Styrelsen föreslog en oförändrad medlemsavgift (125 kr) samt att överskottet från 2011 skulle överföras till eget kapital. Mötet antog förslagen samt fastställde resultat- och balansräkningen för 2011.
 11. **Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.** Mötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2011
 12. **Fastställande av verksamhet och budget intill årsmötet 2013 samt plats för detta.** Ordföranden visade en översikt över genomförda kamratmöten och pekade på att föreningen fyller 15 år i år. Därefter föreslog han alternativen för att genomföra kamratmöte 2013-05-14--16 enligt följande:
 - Berga (Amf 1 och 4 Sjöstri),
 - Luleå (F 21),
 - Skövde och Karlsborg (P 4, TrängR och K 3),

- Villingsberg (FMTM och Bofors) och
- Stockholm (färja till Baltikum).

Mötet beslutade att styrelsen har att hantera frågan vidare.

13. Fråga om beslut angående stipendier. Ordföranden redovisade vilka som erhållit 2011 års stipendier:

- BAE resestipendium tilldelades fk Christian Eriksson, Ing 2,
- Saab resestipendium tilldelades FMing/kn Mårten Silvanus, FM DykNavalC,
- ÅF resestipendium tilldelades kn Joakim Gustafsson, I 19 och
- KamraToff resestipendium tilldelades lt Rikard Gustafsson, 3. Sjöstriflj.

Han kommenterade även kort genomförandeläget för tidigare stipendiater.

14. Försvarsmaktens utredning avseende kamratföreningar. Jan Sandin delgav den information han erhöll vid SMKR årsmöte avseende FM utredning om hanteringen av olika kamratföreningar. Inga tvingande beslut har tagits med anledning av utredningsresultatet men Jan konstaterade att SMKR har svårt att hitta sin roll i sammanhanget.

15. Val av föreningsordförande och styrelseordförande intill årsmötet 2012. Anders Carlsson redovisade valberedningens förslag. Lennart Axelsson hade av sagt sig rollen som föreningens ordförande och mötet antog enhälligt förslaget att han skulle ersättas av Mats Klintäng. Valberedningens förslag till styrelseordförande var återval av Jan Sandin. Han valdes enhälligt.

16. Val av fyra styrelseledamöter och en suppleant. Ledamöter i tur att avgå var Leif Küller, Jan Brolin, Harry Johansson och Ulf Crona. Jan Brolin och Harry Johansson hade av sagt sig vidare uppdrag. Som efterträdare valdes Jan Edelsvärd och Niklas Jörnsby. Leif Küller och Ulf Crona omvaldes.

Suppleant i tur att avgå var Peter Selinder. På styrelsens förslag valdes Thomas Eriksson. Då Niklas Jörnsby, som valdes till suppleant vid årsmötet 2011, nu invaldes som ordinarie ledamot genomfördes fyllnadsval av Christer Lagert som ersättare.

I samband med att denna punkt avhandlades uttryckte flera mötesdeltagare att det är viktigt att valberedningen är omsorgsfull med att de som förslås ingå i styrelsen har klart för sig att de förväntas delta aktivt i alla olika sammanhang med koppling mot uppdraget (styrelsemöten, kamratträffar/årsmöten, etc.).

17. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter. Per-Arne Öhman och Rune Wahlström omvaldes som ordinarie revisorer. Claes-Göran Paulson och Håkan Schweitz omvaldes som suppleanter.

18. Val av tre ledamöter i valberedningen varav en sammankallande. Anders Carlsson och Jan-Erik Lövgren omvaldes. Jerker Westdahl hade av sagt sig vidare uppdrag och som ersättare valdes Jan Brolin. Anders Carlsson är sammankallande.

19. Övriga frågor och mötets avslutning. Harry redovisade problematiken kring den uteblivna tryckningen av Teknisk utbildning i Armén och förklarade varför KamraToff medlemmar får vänta ytterligare ett år innan man kan få tillgång till dokumentet.

Harry Johansson och Jan Brolin avtackades med varsin bokgåva för genomfört styrelsearbete. Det poängterades att Harry haft en styrelsepost ända sedan föreningen bildades.

Mötets tack framfördes till Harry Johansson, Christer Lagert, Sven Bohlin, Krister Kock och Per Stenklint för ett utmärkt arrangemang av 2012 års kamratträff.

Ordföranden förklarade mötet avslutat och klubban slogs i bordet kl 11.25.

Jan Sandin
Ordförande

Jan Brolin
Sekreterare

Justeras:
Staffan Wyke

Göran B:Son Uller

Deltagare årsmötet 2012 (Bilaga till årsmötesprotokoll)

Gustaf Ankarcrona	SOLNA	Tomas Knutsson	ÖREBRO
Lennart Augustinius	ENEBYBERG	Krister Koch	LILLA EDET
Torbjörn Berglund	STRÖMSTAD	Leo Kristensson	KRISTIANSTAD
Sven-Olof Bernhard	V:A FRÖLUNDA	Bo Lagerfalk	ÄRLA
Bror-Eric Blomqvist	KRISTINEHAMN	Christer Lagert	HISINGS KÄRRA
Sven Bohlin	SÄVEDALEN	Kjell-Erik Lindgren	ENKÖPING
Roland Boström	KRISTINEHAMN	Åke Ljungberg	SÖDERTÄLJE
Jan Brolin	ÖSTERSUND	Sven-Eric Lundin	SOLNA
Lars A Burman	NYKÖPING	Bernt Magnusson	BJÖRNEBORG
Bengt Bursjö	LINKÖPING	Ingemar Moberg	SÖDERTÄLJE
Anders Carlsson	HALMSTAD	Bengt Nilsson	MANTORP
Christer Carlsson	ÖSTERSUND	Birger Ohlsson	UMEÅ
Ingvar Carlsson	SKÖVDE	Per-Erik Olofsson	BORLÄNGE
Thomas Claesson	ÅKERSBERGA	Anders Olsson	VÄNNÄSBY
Rune Elofsson	EKSJÖ	Åke Olsson	VALLENTUNA
Ante Eriksson	VRETA KLOSTER	Claes-Göran Paulson	ÅKERSBERGA
Thomas Eriksson	MJÖLBY	Tord Persson	STORÅ
Jan-Christer Forss	FJUGESTA	Jonny Rosenquist	ARBOGA
Jan-Erik Fredlund	STRÄNGNÄS	Håkan Samelius	LIDINGÖ
Rune Gunnarsson	JÖNKÖPING	Bo Sandberg	SÖDERTÄLJE
Stefan Hansson	NYHAMMAR	Jan Sandin	STRÄNGNÄS
Kurt Hauptmann	LULEÅ	Håkan Schweitz	LINKÖPING
Ulf Holmberg	GÄVLE	Per Stenklint	SÄVEDALEN
Bo Jacobsson	NYKÖPING	Lars Svanström	KRISTIANSTAD
Lars Jansson	FINJA	Gösta Svensson	GRÅBO
Stig Jarring	ÅKERSBERGA	Göran B:Son Uller	LINKÖPING
Harry Johansson	VARBERG	Rune Wahlström	KUNGSÄNGEN
Maths Johansson	KUNGSÄNGEN	Per Wyholt	SÄVEDALEN
Christer Jolsäter	HÄSSLEHOLM	Staffan Wyke	ÄLMHULT
Allan Karlsson	EKSJÖ	Arne Åboge	JÄRFÄLLA
Lars Karlsson	UMEÅ	Henrik Öhman	MALÅ
Mats Karlsson	KRISTINEHAMN		
Leif Knutsson	SKÖVDE		

Information om Optand Teknikland

Bakgrund:

Efter avvecklingen av Östersunds garnison bildades MilmusZ och Teknikland AB.

MilmusZ är samlingsnamnet för kamratföreningarna för Kungl.Jämtlands Fältjägarregemente , Kungl. Jämtlands Flygflottilj, Kamratföreningen Norrlandsartilleristerna och Arméns Tekniska Officerare som vårt namn på vår kamratförening var 2006.

Föreningens huvudändamål var att omhänderta, vårda och synliggöra det militära kulturarvet i Jämtland. Teknikland AB skapades av läns museet Jamtli tillsammans med tre ideella föreningar - Militärhistoriska föreningen i Jämtlands län (Milmus Z), Jämtlands flyghistoriska förening och Jemtlands Veteranbilkлубb.

Ägarandelarna I Teknikland AB är: 55% Jamtli , 15% Milmus Z, 15% Jämtlands flyghistoriska förening, 15% Jemtlands Veteranbilkлубb.

Vårt bidrag:

Vi representerar med en ordinarie ledamot och en suppleant i Milmus Z styrelse samt en representant för valberedning (som övriga kamratföreningar).

Ett antal medlemmar (4-5) har under åren dokumenterat, fotograferat, registrerat och förpackat ca 1000 objekt av den utbildningsmateriel och övrig materiel som klassades som museimateriel vid flytten till Halmstad.

Av de ca 30000 frivilliga arbetstimmar som är nedlagt så har vår grupp bidragit med allt från målning mm vid uppbyggnadsskedet till förflyttning av materiel från en plats till annan efterhand som förråden har ianspråktagits för andra behov, uppbyggnad av utställningar för att visa upp vår kamratförening, omhändertagande av den dokumentation som tillhör vår förening, omhändertagande av traditionsföremål, deltagande som husvärdar vid öppethållandeperioden, deltagande i Försvarets dag mm.

Mycket har skett i samarbete med övriga kamratföreningars medlemmar och det har varit mycket stimulerande att jobba ihop i en positiv laganda.

Vårt arv:

Mycket av vårt arv både iform av materiel som dokumentation, traditionsföremål och den tekniska tjänstens utveckling finns idag bevarade inom Tekniklands lokaler.

Nedanstående bilder är tagna från invigningen 2010 och visar delar av vår utställning.

Bild 1. Verkstadskärra m/43 (1 av 2delar)

Bild 2. Monter ATS utbildningsmtrl

Bild 3 Fältreptjänst/utbmtrl fordonsbelysning

Tillväxtverkets och skatteverkets krav på Teknikland:

Långt efter att projektet avslutats och museet varit i drift i två år upptäcktes fel i upphandlingen. Därför har nu Tillväxtverket beslutat att återta de 8 miljoner man bidragit med. Detta har lett till konkurs för museet. Skatteverket hade också krav på moms på byggnaderna men i deras fall var man beredd på att diskutera en ackordsuppgörelse.

Räddningsfonden:

En räddningfond skapades av Länsmuseum Jamtli som spridits på stor bredd lokalt och alla kamratföreningar i MilmusZ har skänkt 5000kr till fonden.

Vår kamratförening har alltså också som en solidaritetsgärning bidragit till fonden vilket styrelsen i MilmusZ och Teknikland satt stort värde på.

Även vi som har arbetat med museet under åren känner med detta att vårt arbete har uppskattats av vår styrelse. Fonden hanteras inte i konkursboet utan står utanför Teknikland AB men med syfte att "rädda teknikland".

Nuläge Framtid

Teknikland i Östersund lämnade in sin konkursansökan 27/9 och tingsrätten har förordnat en konkursförvaltare.

Teknikland äger inga samlingar utan äger byggnader och mark. Större delen av kamratföreningarnas samlingar ägs fortfarande av Staten och var dessa skall flyttas återstår att se om inte räddningsfonden kommer upp i sådan nivå att man kan köpa tillbaka byggnaderna eller att man hittar en lösning som gör att driften kan fortsätta.

Teknikland ingår i nätverket för statens försvarshistoriska museer SMHA.

Webadress: <http://www.teknikland.se> , Webadress till MilmusZ: <http://www.milmusz.se>

Östersund 2012-10-05

Kaj Sandström

Fältövning Väst

Text och foto Sven Bertilsson

I Kamratnyttets vårn 2011 berättade jag om en resa till Tyskland i andra världskrigets fotspår och hur tio man från Teleseum besökte Berlin och stabs- och sambandsanläggningarna i Zossen. Denna resa har i maj 2012 fått en trevlig och givande fortsättning, denna gång till västra Tyskland och östra Belgien. som jag skrivit om i Teleseums tidning Museivännen där jag är redaktör. Här kommer en något nedkortad version. Övningsledare var åter igen Lars Navander, som lagt upp en intressant övning, omfattande:

1. Operation Gul. Tysklands anfall mot Holland, Belgien och Frankrike den 10 maj 1940.
2. De Allierades anfall mot Rhen september 1944 till januari 1945 med striderna i Hürtgenskogen.
3. Ardenneroffensiven den 16 december 1944.

Måndagen den 7 maj stod åtta man ur Teleseum, förstärkt med en pastor från Göteborg, vilken blev vår fältpräst, alla förväntansfulla över vad Lars Navander hade funnit i skogarna denna gång. I förhyrda bilar gick färden till Heimbach, en äkta gammal tysk stad i Nationalpark Eifel, det som även kallas Hürtgenskogen. Heimbach är en äkta medeltida stad, till stor del förstörd under kriget, men återuppbyggd. Den har korsvirkeshus, en riddarborg, som ovanifrån övervakar sitt feodalsamhälle samt en katolsk kyrka, vilken ringde i kyrkklockorna varje morgon klockan sex för att väcka invånarna till ännu en mödosam dag för att tjäna Gud, Kejsaren och Feodalherren.

Slottet i Heimbach

Vy över Heimbachs hustak från slottet

Tisdag morgon efter frukost var det morgonuppställning med övningsledaren. Denna dag fick vi en genomgång över bakgrunden till Tysklands anfall på Västmakterna. Vi fick då repeterat att det inte varit Hitlers tankar från början att gå i krig mot England och Frankrike. Hitlers mål var Lebensraum i Polen och Ryssland, men efter Tysklands överfall på Polen, förklarade Frankrike och England krig. Dessförinnan hade Hitler annekterat Österrike och delar av Tjeckoslovakien, varvid Västmakterna förstod varåt det lutade. Det var bäst att vara beredda. Med Sovjet hade Hitler en antiaggreationspakt. Den 9 april hade dessutom Danmark och Norge erövrats. Mellan Västmakterna och Tyskland rådde det s k låtsaskriget. Hela vintern förberedde alla parter en kraftmätning, vilken inträffade den 10 maj 1940. Sedan mitten av 1930-talet var förberedelser i full gång med anläggande av Västvallen, eller Siegfriedlinjen, med stridsvagnshinder, ledningsbunkrar, kulsprutebunkrar och sjukvårds-bunkrar. Sådana skulle vi titta på denna dag. De flesta var sprängda av amerikanarna. På nästa sida ser ni s k draktänder samt en kulsprutebunker, som Lars visar.

Innan vi besökte några bunkrar, for vi till en plats som heter Ordensburg Vogelsang. Det var Nazisternas indoktrineringsläger för blivande adminstratörer i Tredje Riket. Här utbildades 1500 "brunskjortor" 1936-1939. För att antas skulle man vara blond och blåögd, utan glasögon och med god fysik. Utbildningstiden var ett år. Här lästes bl a raslära och historia samt militär taktik. Mycket tid ägnades åt fysisk träning och vapenlära.

Bilder från Vogelsang Kaserner och Hitler besöker skolan

Efter Vogelsang-besöket for vi till Västvallen. Tittade på draktänder i terrängen, oändliga rader över gården och åkrar. Vi besåg också utskjutningsramper för V 1. Ramperna såg vi förstas inte, de var förstörda, men platsen där de stått går att identifiera. Sedan var det dags för lunch, varför vi for till staden Bad Münstereifel, en ännu vackrare medeltida stad än Heimbach. Den var liksom Visby omgiven av en ringmur, borg och kyrkor samt massvis med korsvirkeshus.

Bilder från Bad Münstereifel

Efter en enkel lunch, bar det iväg till Felsenest, Hitlers och Wehrmachts högkvarter under offensiven mot väst. Felsenest var ett fåtal bunkrar utspridda över ett litet område.

Hitlers högkvarter Felsenest år 1940

och hur det ser ut idag.

Felsenest, Hitlers ledningsbunker, dit han anlände tidigt på morgonen den 10 maj 1940, för att leda fälttåget mot Holland, Belgien och Frankrike. Det som gav mest uppmärksamhet åt var anfallet genom Ardennerna. Den vägen var Guderians idé, som Hitler fastnade för, trots att han avråddes av äldre generaler. Ardennerna är en skogrik, vägfattig och kuperad skog i Luxemburg och Belgien. Här skulle nu en hel armégrupp om tre arméer anfalla. Det fick inte ta mer än tre dagar. Den fjärde dagen skulle floden Meuse krossas, men då de främsta spanings- och pionjärförbanden kom fram till Meuse var alla broar sprängda och på andra sidan hade fransmännen en hel armé. Denna var dock av låg kvalitet men den gav tyskarna en hel del motstånd innan de kom över floden och kunde fortsätta mot Engelska kanalen.

FAKTARUTA, Vid västfronten den [10 maj 1940](#) såg styrkeförhållandena ut som följer:

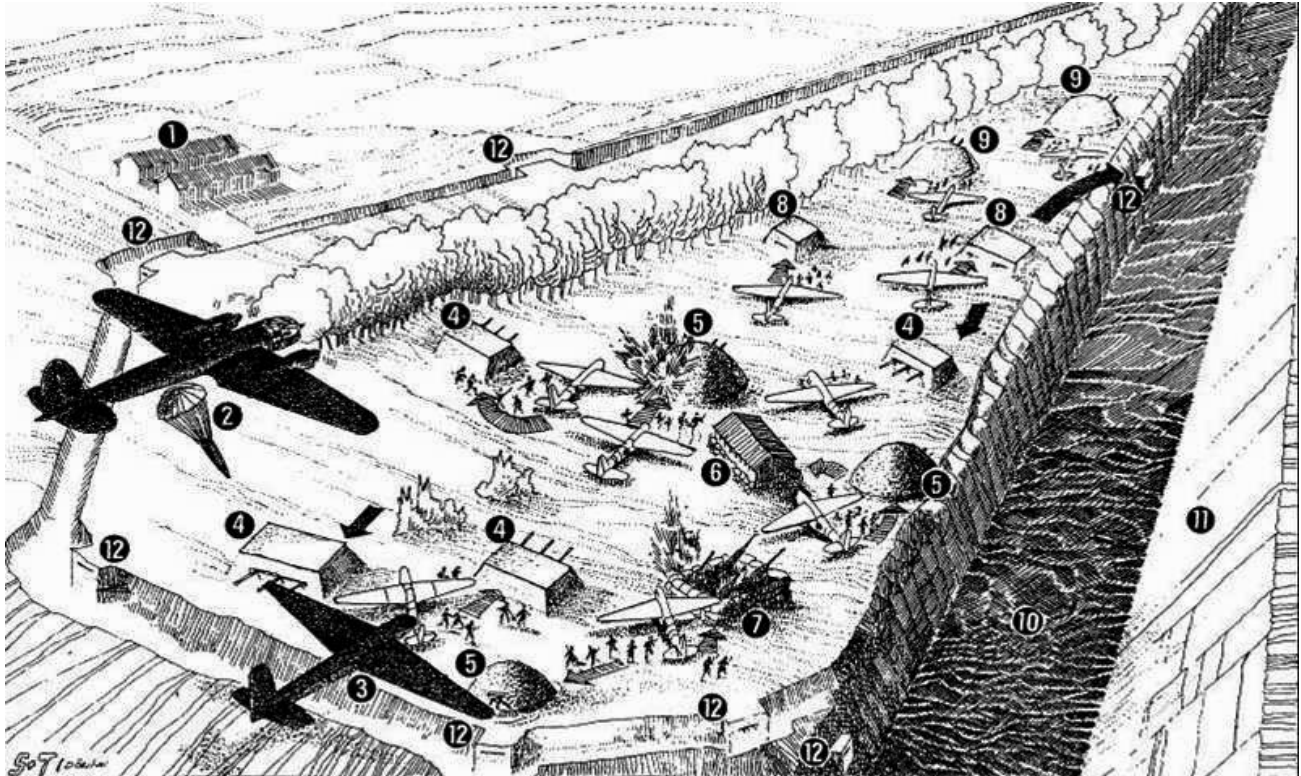
- Personal: [De allierade](#) hade 3 780 000 man mot [Tysklands](#) 3 000 000.
- Stridsvagnar: [De allierade](#) hade 4 204 stridsvagnar mot [Tysklands](#) 2 773.
- Artilleri: [De allierade](#) hade 14 000 artilleripjäser mot [Tysklands](#) 7 400.
- Flygplan (bomb och jakt): [De allierade](#) hade 1 453 flygplan mot [Tysklands](#) 2 589.

Onsdag morgon fortsatte vi följa anfallet mot väst. Denna dag med inriktning mot Belgien och Fort Eben Emael. Denna fästning låg bara någon mil från tyska gränsen i ett område i närheten av Maastricht där vägar, floden Maas/Meuse och Albert-kanalen möts. Där har fiendliga trupper dragit igenom under århundraden. Fästningen byggdes under 1930-talet och ansågs som världens starkaste och ointaglig.

Tyskarna hade sedan länge planerat hur man skulle erövra fortet. År [1939](#) byggde man en exakt kopia av fortet i det ockuperade [Tjeckoslovakien](#). Denna kopia användes för att testa olika anfallsplaner. [Adolf Hitler](#) själv framförde en plan hur man skulle erövra fortet genom att landa [stormpionjärer](#) på taket med glidflygplan och även använda de topphemliga, nya sprängladdningarna med riktad sprängverkan för att förstöra kupolerna.

Kl 0530 startade anfallet mot väst. Redan kl 0300 startade 11 glidflygplan, som bogserades av Junkerplan. Dessa kapade vajrarna innan planen nådde fram och glidflygplanen kunde landa på taket

på fortet. Efter att ha landat använde de tyska pionjerna sina sprängladdningar för att förstöra kupolerna eller försätta dem ur bruk. De använde även eldkastare mot kulsprutorna. De 85 tyskarna kunde ta hela fortet och dess besättning på ca 750 man som krigsfångar. Tyskarnas förluster var bara 7 man. Belgarna blev helt överraskade eftersom de inte visste att kriget hade börjat. De hade inga vakter utposterade.

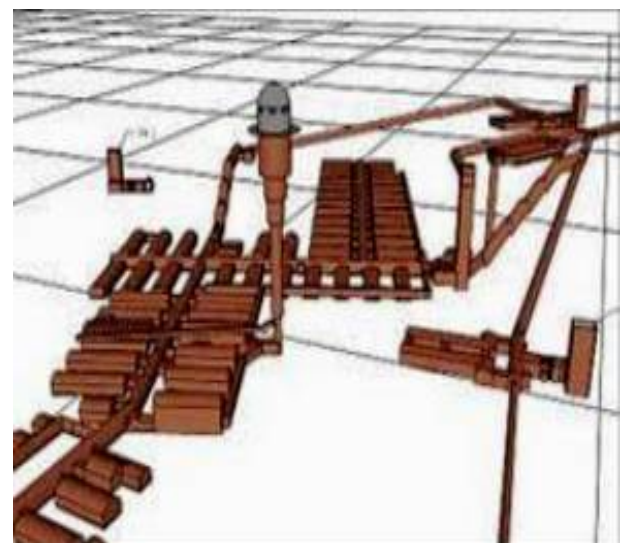

För den intresserade rekommenderas filmen [The Fort of Eben Emael](#) på Google

Vi klättrade upp på fortets tak. En mödosam klättring eftersom stigen var hal och lerig. Därefter gick vi in i fästningen. En imponerande anläggning med långa korridorer, logement och ammunitionsförråd. Det var väl försörjt med ventilation, som demonstrerades. Där finns också ett museum.

Huvudingången

Tunnelsystemet var 5,2 km långt

Från museet; fortets kommandant, som tvingades kapitulera och ställdes inför krigsrätt

Hitler dekorerar fallskärms soldaterna

Torsdag gällde Ardenneroffensiven. Det har nu blivit 1944 och de allierade hade landstigit i Normandie och var nästan framme vid Rhen. Då planerade Hitler att upprepa den 10 maj 1940 och anfälla via Ardennerna med målet att ta Antwerpen, som var de allierades största hamn att ta in förnödenheter från England och USA. Anfallet startade den 16 december och hade redan från början stora problem.

Alla har väl sett filmen om Patton hur Eisenhower samlade sina generaler till krigsråd. Amerikanska styrkor är inneslutna i Bastogne och Eisenhower undrar hur lång tid det tar att befria dessa. Patton svarar då att hans stab redan utarbetar planen och det bör, till allas häpnad, ta högst ett par dygn. Inför förberedelserna hade ett tyskt förband bildats med engelsktalande soldater med amerikanska uniformer och fordon. Dessa infiltrerade en bit in i östra Belgien, men avslöjades och nedkämpades. Bl a for några fordon in till en amerikansk drivmedelsdepå och begärde "petrol". I Amerika heter det "gas". Den 8 januari beordra Hitler att de tyska förbanden skall återgå.

Vi följde en del av vägen anfallet tagit fram till Malmedy i Belgien. Det var där som massakern på amerikanska avrättade och bakbundna soldater upptäcktes, vilket gav en stor avsky bland amerikanerna.

I La Gleize finns ett intressant museum, som vi besökte. Utanför stod en tysk Kungstiger. Tyvärr var tiden alltid kort vid museibesöken. Där skulle man vilja gå länge.

En tysk tiger

Amerikansk kyrkogård över massakerns offer

På kvällen hade vi sista middagsmåltiden på restaurang Die alte Mühle i Heimbach. Den var inte dålig. Vi var tolv vid bordet.

Fredag förmiddag ägnades åt Hürtgenskogen. Denna är inte så känd i Sverige. Det var först för ett par månader sedan jag för första gången hörde talas om den i en bok som heter Om ni överlever. Där var de värsta amerikanska förlusterna under hela kriget. Det kartunderlag, som amerikanerna hade var gammalt och dåligt. Kanske såg generalerna på kartan området som bara en vanlig skog. Terrängen var dock fruktansvärt kuperad med djupa dalar och höga berg. Dessutom var skogen förberedd med mängder av bunkrar. Det var ju Siegfriedlinjen. Enligt nämnda bok, skriven av en amerikansk kompanichef, förlorade han sitt kompani tre gånger. De soldater han fick som ersättning var helt oerfarna, komna direkt från grundut-bildning i USA.

I Hürtgenskogen fanns en stor damm, som generalerna var ängslig för att tyskarna skulle spränga. I så fall skulle slätterna söder därom bli oframkomliga för stridsvagnar. Där skulle anfallet mot Rhen gå fram.

Vi besökte ett museum i Vossenack/Hürtgenwald. Därifrån tittade vi också på en sjukvårds-bunker, som är intakt. Ägaren har byggt ett hus ovanpå. Hürtegenwaldmuseet var naturligtvis mycket intressant. Guiden där talade endast tyska, men en mycket distinkt sådan. Jerker tolkade, delvis med hjälp av pastorn.

Då museet avverkats för vi till Kall Trail, där det fanns en förbandsplats, som tog emot både tyskar och amerikanare. Den är nu värdshus och ligger mycket vackert i en dal åtkomlig med en smal väg. Där skall enligt en minnestavla 6400 soldater ha stupat. Då detta rapporterades till generalen svimmade han. Vi stannade på värdshuset och åt lunch.

I närheten av Heimbach ligger ett kloster, där klosterlikör tillverkas. Vi stannade till där och köpte likör. Där hade de också mycket intressant krigslektyr. Dock bara på tyska. Där i närheten ligger också den tyska soldatkyrkogården, som är avbildad på sidan fyra. Efter lunch åkte vi till flygplatsen i Düsseldorf för hemfärd. Sammanfattningsvis var det en mycket intressant resa. Kanske lite onödigt många sprängda bunkrar. Det var också svårt att bak i bilen hänga med på var vi var. Kartmaterialet vi fått var inte det bästa om man ville följa med.

Vi hoppas på en fortsättning. Varför inte Karelen och Finska fortsättningskriget nästa gång.

För vidare information se www.ullars.com, där du kan se mer om resorna Fälttåg Berlin och Fälttåg Väst.

Stipendierna för år 2012

Text Jan Sandin

I år har vi återigen , som nämnts inledningsvis färre sökande än tidigare. Vi ska därför tillsammans med FMTS se över formerna för stipendierna så att vi bättre nå vår målgrupp specialistofficerare och yrkesofficerare i teknisk tjänst. Utveckling av utbildning och karriär för specialistofficer är i en intressant utveckling och vi kanske ska koncentrera oss på den gruppen. En arbetsgrupp är under formering och styrelsen återkommer i ärendet.

Andreas Ekstedt vår stipendiat för 2010 har avslutat sin resa till USA. Han har där studerat UAV och framförallt utbildning av specialistofficerare. Andreas har skrivit en artikel om sin studieresa som kommer i TIFF nr 4/2012.

Rikard Gustafsson vår stipendiat för 2011 åker till Tyskland i höst för att studera CBRN-teknik och han återkommer med sin rapport.

SAMMANSTÄLLNING STIPENDIER

År	Stipendiat	Utdelare	Resa	Besöksland
2011	Rikard Gustafsson	KamraToff		”CBRN”
2011	Mårten Silvanus	Saab		Kanada
2011	Joakim Gustafsson	ÅF		”NATO”
2011	Christian Ericsson	BAE		England
2010	Andreas Ekstedt	KamraToff		USA/Afghanistan
2010	Christian Bertilsson	Saab		England
2010	Stefan Klarqvist	ÅF		Norge/Afghanistan
2010	Jens Ljunggren	BAE		England
2009	Jan Erik Ohmes	KamraToff	2011	Tyskland
2009	Per Carlsson	Saab		England
2009	Peter Johansson	ÅF		Tyskland
2008	Dennis Deffler	KamraToff	2011	Tyskland
2008	Andreas Rubensson	Saab	2010	Schweitz
2008	Per Luthman	ÅF	2010	Belgien/Tjeckien
2007	Joakim Gustafsson	KamraToff	2008	Holland
2007	Leslie Ronnstam	Saab	2009	Indien
2006	Thomas Hedström	KamraToff	Utgått	
2006	Johan Ekenberg	Saab	2009	Schweitz
2005	Daniel Persson	KamraToff	2006	Tyskland
2005	Rasmus Andersson	Saab	2010	?
2004	Peter Persson	KamraToff	2006	Tyskland
2004	Robert Jernkvist	Saab	2009	Holland
2003	Jerry Andersson	KamraToff	2005	Sydafrika
2003	Marcus Wilhelmsson	Saab	2005	Sydafrika
2002	Johan Sivola	KamraToff	Utgått	
2002	Johan Maxe	Saab	Utgått	
2001	Ulf Nilsson	KamraToff	2003	Frankrike
2001	Lars Ryderstam	Saab	Utgått	
2000	Christer Bragd	KamraToff	2002	Tjeckien
2000	Niklas Folkesson	Saab	Utgått	
1999	Niclas Wiklund	KamraToff	2001	USA

Gunnar Öberg, minnesord

Gunnar Öberg, Vibble i Västerhejde, avled efter en tids sjukdom den 19 februari 2012. Gunnar föddes 1943, som nummer två av sex syskon, i Råneå i Norrbottens län. Han gick skola i Gällivare och fortsatte sedan med yrkesskola med inriktning mot fordons-mekanik. Han gjorde sin värnplikt vid I 19 i Boden där han blev civilanställd tekniker vid Jägarskolan i Kiruna.

Han fortsatte sin militära bana genom utbildning vid officershögskolan i Stockholm och anställdes vid Gotlands Regemente 1969. Han blev kapten 1977 och utnämndes till major 1989. Gunnar tillhörde då teknikerenheten på Gotlands Militärkommando. Bland kamraterna är det allmänt känt att Gunnar var en mycket kunnig teknisk officer. Han hade ett stort hjärta och var en god ledare. Även på det fackliga området gjorde Gunnar betydande insatser.

Gunnar var innan sjukdom satte sina spår en föreningsmänniska och satt med i flera styrelser. När Gunnars son mördades 1997 startade han ett stort arbete, genom föreläsningar i skolor, manifestationer mot våld och droger. Han blev även kassör i RAV. (Riksförbundet för anhöriga mot våldsdödade)

På fritiden tyckte Gunnar mycket om att vara ute i naturen. När tillfälle gavs vandrade och fiskade han i fjällvärlden. När barnen var små blev det mycket fiske och kanotpaddling och på senare år motorcykelåkning, golfspel och strandvandringar med kamrater. Gunnar var också mycket praktisk lagd och snickrade både Friggebodar och skåp till sin familj.

Gunnar sörjs närmast av hustrun Gunilla samt barnen Marcus Tove och Oscar med familjer

Vi säger tack och farväl till Gunnar med ett gruppfoto från KamraToffs fina besök på Gotland 2004 där Gunnar var vår kontaktman.

SKEPPARN MEMORIAL

Kort rapport från AingKS 65 återträff i Sälen den 4 – 8 mars 2012, av Lennart Augustinius

Vår lärare Kapten Lars Skeppstedt värnade mycket om oss kadetter, och en viktig social kompetens uppfattades vara att kunna åka skidor med viss stil nedför fjällsluttningar. Denna kompetens hade flera av oss från slättlandet inte tidigare fått. Skepparn ordnade därför ett träningsläger för oss i Rättvik och Sälen första veckan i mars 1965. Detta minns många av oss med glädje och en grupp samlades i Sälen för att visa att både spänsten och färdigheterna sitter kvar.

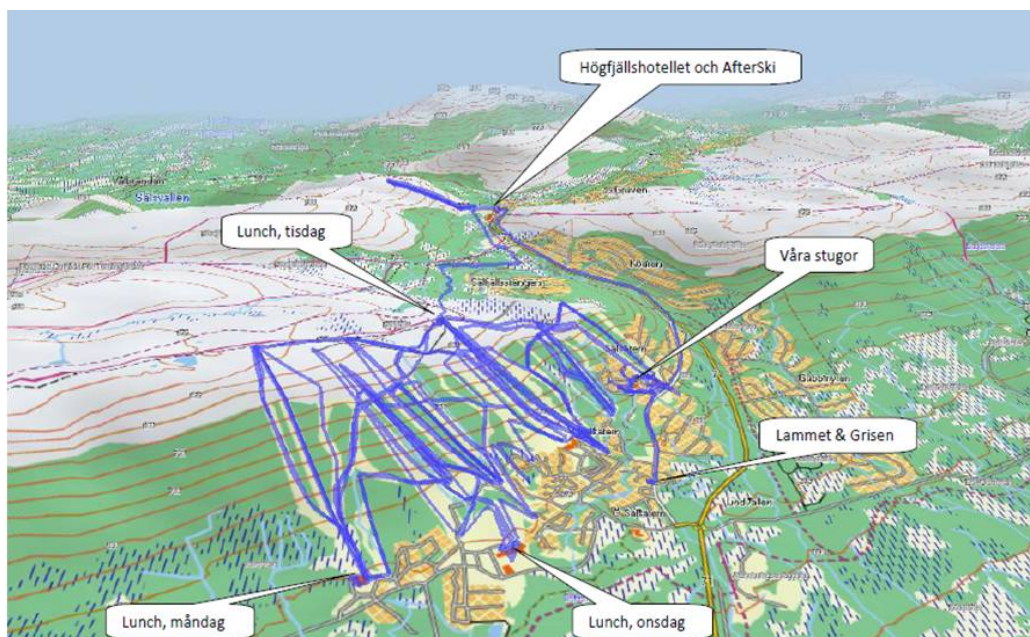
Programmet var tillresa på söndagen den 4 mars, med etablering i två stugor.

Måndag, Köpa liftkort och hyra skidor.
Gemensam åkning i systemet.
Lunch i backen.
After Ski vid Högfjällshotellet.
Skidbuss tillbaka till Sälffjällstorget.
Varje matlag lagade middag i stugan.

Tisdag, Fri åkning. Lunch i backen. Middag vid Lammet & Grisen.

Onsdag, Fri åkning. Lunch i backen.
Varje matlag lagade middag i stugan.

Torsdag, Hemresa efter frukost och städning av stugan.

Det var en aktiv grupp och vår framfart blev registrerad via GPS. Vi åkte upp och ner i backarna och var minst lika aktiva som för 47 år sedan. Totalt registrerade vi mer än 90 kms längd. Skepparn skulle ha varit stolt över sina elever.

Gruppen nu och gruppen då – notera att Stig Jarring och Bo Ahlberg har samma position.

Varje stuga hade sitt eget matlag. Det hindrade dock inte att vi kunde samlas till en drink efter genomförd dagsetapp. Våra gula västar väckte en viss uppmärksamhet och visade vår grupp-tillhörighet. Flera i liftpersonalen frågade också vilka vi var. Vid ett tillfälle frågade en lift-skötare vad vår grupp gjorde och på svaret att vi hade återträff för vår kurs 1965 blev svaret – 65, då föddes min pappa.

Hårdkörning i slalombackarna kräver energi.

Afterski på Högfjällshotellet väckte en munter stämning.

Ett glatt gäng efter avrustning och genomförd övning.
Alla ser fram emot fortsatta träffar nu närmast i Göteborg.

Väl mött nästa gång!

*Apropå jubilarer så har vi ju 15-års jubileum i år. Det firade vi på vårt trevliga årsmöte i Göteborg. Alla historier blir som nya här är Harry Johansson i berättartagen på Älvsborgsmässen.
Foto: Bernt Magnusson*

Jubilarer 2013

Namn	Adress	Postnr	Ort	Datum	Ålder
Ante Eriksson	Norrhult Aspa	590 78	VRETA KLOSTER	0104	70
Bo Sandberg	Vibergsvägen 18	151 48	SÖDERTÄLJE	0107	70
Ingemar Karlsson	Älrvägen 8	961 44	BODEN	0108	80
Lars Hedström	Jacob Ängmans Väg 13	834 31	BRUNFLO	0108	60
Berthold Fredman	Strandängsv. 4	743 61	BJÖRKLINGE	0109	91
Bo Persson	Garvargat. 23, 3tr	112 21	STOCKHOLM	0119	50
Hans Moberg	Cordvägen 14	660 50	VÅLBERG	0202	75
Kurt Hellberg	Björndammsterr. 23	433 42	PARTILLE	0203	80
Stig Holgerstrand	Järdalav. 26 C	589 21	LINKÖPING	0204	80
Christer Sjöberg	Svarvareskogsv. 8	312 71	SKUMMESLÖVSSTRAND	0205	70
Bertil Åström	Skolvägen 6	905 83	UMEÅ	0220	60
Kurt Svensson	Karlbergsvägen 12	113 27	STOCKHOLM	0302	60
Anders Carlsson	Gamletullsgat. 27	302 27	HALMSTAD	0304	50
Mats-Åke Arvidsson	Munkgatan 14 A	681 32	KRISTINEHAMN	0319	70
Stig Söderqvist	Karlslundsvägen 8	831 42	ÖSTERSUND	0324	90
Harry Johansson	Kohallsvägen 8	432 54	VARBERG	0406	80
Lars Svanström	Onkel Enoksväg 18	291 62	KRISTIANSTAD	0412	70
Leif Jansson	Primusgatan 84	112 67	STOCKHOLM	0420	50
Gunnar Ekman	Trollstigen 10	667 33	FORSHAGA	0426	60
Sylve Karlsson	Lännaväg 30	621 45	VISBY	0502	70
Ralf Knutsson	Värmegat. 11, 2tr	418 32	GÖTEBORG	0504	90
Rolf Lindqvist	Mjölmarv. 4 A 3tr	791 46	FALUN	0507	80

Teknisk utbildning i armén

Av Harry Johansson

Årets femdagarsorientering fick fart på uppbyggnaden av rubricerad utställning vid förbandsmuseet på FMTS, som tidigare enbart visat flyghistoria med tyngdpunkt på F14. Med Halmstad som centralort för orienteringstävlingen fick allmänheten tillgång till förbandsområdet och därmed till museet. Traditionsrummen som visar arméns tidigare teknikutbildning, fick resurser för att göras klara till 20 juli. De blev flitigt besökta under veckan.

I två rum finns nu en komprimerad skärmbilds-utställning som ska visa en sammanfattning av arméns tekniska utbildning från 1914 till 2005 då FMTS bildades.

En svår uppgift i begränsade utrymmen.

Rum nr 1 visar tiden i Stockholmsregionen och i Östersund.

I rum 2 visas signal- och luftvärnsutbildning.

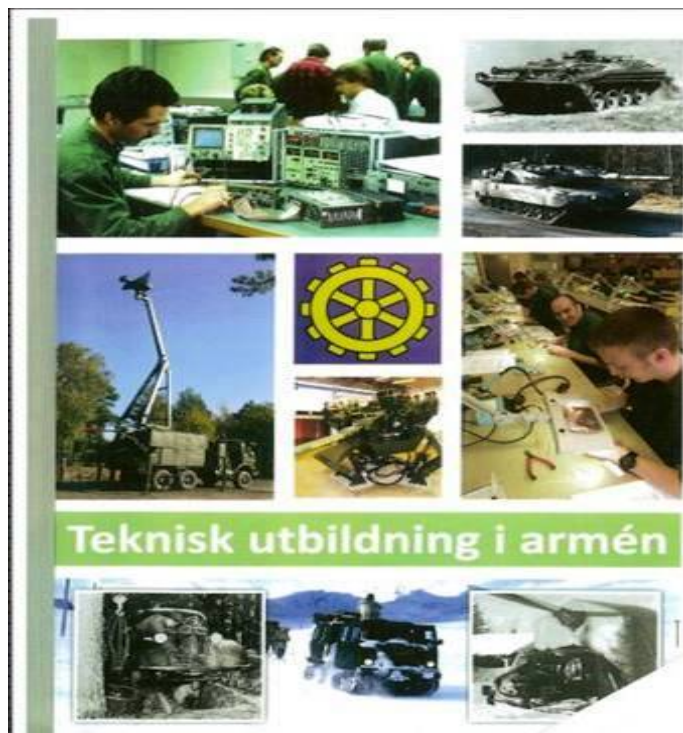
Bland miljöprylarna finns några ”juveler”.

Dels några labsatser i fordons-
elektronik från TygS och 50-talet,

dels en tavla med elevproducerade
verktyg från smides- och verkstads-
utbildningen på Götgatan.

*Tavlan med elevarbeten från TygS-
utbildningen är skänkt av Rune Lidö*

I slutet av rundvandringen finns som en fördjupning; skriften ”**Teknisk utbildning i armén**” som nu är tryckt. Det var meningen att den skulle ha varit disponibel för KamraToff medlemmar redan vid årsmötet 2012 men det blev problem med tryckningen.

*Nu är den här den digra och läsvärda
sammanfattningen av arméns
tekniska utbildning.*

*Den kommer att gå att beställa i
samband med anmälan till årsmötet
2013 på F7 i Sätenäs via Kamratnytt
vårnr 2013.*

*Föreningen har helt enkelt inte
resurser att hantera detta via
postbeställning, som dessutom är
väldigt kostsam.*

Kent Johannesson, minnesord

Torsdagen den 20 september blåstes tapto i en fullsatt församlingskyrka i Bålsta vid begravningen av vännen och kollegan Kent Johannesson.

Kent föddes och växte upp som lanthandlarson i en liten ort i Dalsland, något som han alltid framhöll som bästa möjliga start på livet, tillgången till läsk och godis var nära på obegränsad. Efter yrkesskolan för fordonsmekaniker väntade anställning på en SAAB-verkstad där teknikkundandet breddades och fördjupades.

Värnplikten påbörjades som bandvagnsmekaniker BV 202 vid mekanikerskolan på A8 i Boden och fullföljdes som värnpliktig mekaniker vid Teknikerskola 1 på TygS i Sundbyberg. Därefter följde det så kallade Bate-året (praktikår som biträdande armétekniker med furirs grad) som genomfördes på A9 i Kristinehamn. Teknikerskola 2 M Motorlinjen genomgick Kent 1967 – 1968 på TygS, varefter det blev placering på I3/Fo51. I och för sig trivdes Kent mycket bra med placeringen på I3, både med arbetsuppgifterna, kollegorna, regementet som sådant och staden Örebro, men en vacker dag var det något i Stockholm som utgjorde en oemotståndlig lockelse. Kent trodde inte att det fanns någon placering inom Försvarsmakten för honom i Stockholmsområdet, så han satte in en liten annons i en av Stockholms tidningar om att han sökte arbete. I annonsen presenterade han kortfattat sig själv och sin teknikerbakgrund.

*235 Johannesson, TS 2 M
Motor 1967/68*

Annonsen gav snabbt resultat, han blev så fort som annonsen publicerades uppringd från ett sedermera mycket framgångsrikt sminkföretag, som tyckte att han med sin teknikerbakgrund var som klippt och skuren att bli sminkförsäljare. Kent själv var lite mer skeptisk till sina utsikter att nå framgång och trivsel inom läppstifts- och mascarabranschen, så han bad om några dagars betänketid. Det var nog välbetänkt, för efter någon dag ringde telefonen på nytt, och nu var det arméingenjören Krister Friberg på TygS som hade fått ögonen på Kents annons. TygS hade behov av en instruktör på fordonssidan, och därmed var saken klar för både Kents och Krister Fribergs del. Den presumtiva sminkkarriären avfärdades innan den hunnit börja, och det var nog bäst att så skedde. Vi som känt Kent i många år har väldigt svårt att se honom framför oss med en pudervippa i handen i stället för en skiftnyckel.

Året var 1970. Vårdsystem 69 var fortfarande under både införande och utveckling av vissa delar, framför allt verksamheten med grundtillsyn av fordon. Svensk Bilprovningens metoder och tekniska normer (BOF - Bestämmelser om fordon) togs till stor del över för att användas även inom Försvarsmaktens grundtillsynsverksamhet. Det uppstod ett mycket stort utbildningsbehov, förbandens tekniker och miloverkstädernas mekaniker hade ofta inte fullödiga kunskaper för att genomföra grundtillsyn på rätt sätt, och inte minst så saknade de formell behörighet grundad på specialinriktad utbildning med examination av kunskaperna. Att inte ställa lika höga krav på Försvarsmaktens grundtillsyn som man civilt gjorde på Bilprovningens besiktningar var naturligtvis ogörligt. Vidare passade inte Bilprovningens normer och metoder alla gånger in på de militära fordonen, anpassningsbehovet till försvarets förhållanden var omfattande.

Kent blev direkt vid placeringen på TygS delaktig i planeringen av den utbildning för fordonskontrollanter som skulle påbörjas. Det dröjde inte länge förrän han blev den som i praktiken svarade för både planeringen och genomförandet av kurserna, med stöd av de specialister på olika fordonstekniska system som fanns vid skolan. Det var en ansvarsfull och tung uppgift för en ung tekniker med begränsade erfarenheter, men den passade Kent utomordentligt väl. Han fick arbeta mycket självständigt, han fick goda resurser till förfogande, han fick utveckla nya bestämmelser (FAG - Förvarsmaktens anvisningar grundtillsyn) och metoder, han fick inreda och utrusta lokaler anpassade för utbildningen. Han ledde genomförandet av kurser som fyllde ett stort behov och rönt stor uppskattning av alla.

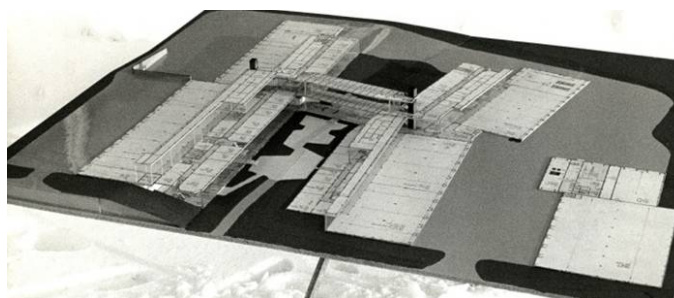

Driftingenjören provkör FMV:s amerikanska tvåhjulsdrivna försöksmc Trail Breaker (det blev inte något köp).

Kents arbete observerades naturligtvis både av FMV och av skolledningen, och 1974 fick han tjänst som driftingenjör, vilket innebar både högre lön och att han formellt utnämndes till skolans specialist på vårdsystemet och den därtill hörande tillsynsverksamheten. Under ett antal år svarade Kent för att försvarets fordonskontrollanter och tekniska officerare utbildades på att genomföra grund- och trafiksäkerhetskontroller. Tillsammans med FMV utvecklade han såväl regelverk och metoder som ändamålsenliga utrustningar till kontrollstationerna.

1977 ombildades TygS till Arméns tekniska skola (ATS) som den första av tre skolor som enligt ett riksdagsbeslut från 1976 skulle slås samman i en skola med placering i Östersund 1981. Kent blev en av de fyra personer som kom att utgöra kärngruppen i ATS arbete för att, tillsammans med FMV och FortV, ta fram kravspecifikationen för byggnationen av den nya skolan i Östersund.

Underlag utarbetades av de olika lärargrupperna vid skolan, ibland kanske mer präglade av vildsinta önskedrömmar än av snöd realism. Kents lilla grupp bearbetade dessa underlag och hade sedan att föra en stundom hård kamp för att övertyga FMV:s och FortV:s representanter om att det som presenterades var minimikrav som absolut måste uppfyllas

Pappmodell byggd av Kent för planeringsarbetet

Många tyckte nog, när ATS i Östersund väl stod klart, att skolan getts alldeles för många och stora lokaler. Man skall då hålla i åminnelse att den, enligt givna planeringsförutsättningar, var dimensionerad för betydligt större elevantal och kursomfång än vad den krympande Förvarsmakten kom att behöva. Nåväl, skolan byggdes klart i Östersund. Kent, som en gång i tiden till och med övervägt att ge sig in i sminkbranschen för att få komma till Stockholm, ville inte flytta norrut. Han fick tjänst på kansliet för Motorreparationstjänsten för totalförsvaret (MRT). MRT kansli var en liten enhet om fyra personer. Kansliet ingick i Arméns underhållsavdelning (AUH) vid FMV.

Uppgiften var att planera och samordna försvarsmaktens behov av stöd från civila verkstäder med fordonsreparationer i kris och krig. Motorbranschens representant i arbetet var en riksreparationsledare, som i sin tur hade ett nätverk av reparationsledare på olika nivåer att tillgå. Regionalt leddes MRT av milostaberna med stöd av milorepledare och av Fo-staberna med stöd av Fo-repledare, lokalt fanns Ortsrepledare. Kent trivdes utmärkt med arbetet, såväl planering av verksamheterna som information till och utbildning av de många MRT-anknutna branschrepresentanterna var uppgifter han var som klippt och skuren för. Inte blev det sämre av att romantiken började blomma bland pärmarna och dokumenthögarna i FMV-korridorerna. Kent träffade sin Ewy, som på ATK Stab (Arméns tekniska kår) arbetade med placeringar av Tygtekniska kårens officerare. Precis som MRT kansli var ATK Stab en enhet inom AUH. Kent och Ewy gifte sig, och det sades på skämt att det var detta som gjorde att Kent strax innan giftermålet utnämndes till löjtnant. Ända sedan han blev driftingenjör på TyGS hade Kent haft förening av tjänst, till en början med bontentjänst som armétekniker med överfurirs grad, och efter NBO med fänriks grad, och så länge man tjänsteförenade stod man kvar i ursprunglig grad. Nu hade skämtarna fel, det var inte giftermålet som orsakade utnämningen till löjtnant, men Kent och Ewy hade i alla år mycket roligt åt spekulationerna.

Så raserades Berlinmuren 1989 följt av Sovjetunionens fall i början av 1992. Svenska försvaret reducerades på många olika sätt, anpassning, återtagning och tillväxt blev honnörsord i försvarsplaneringen. MRT kansli skulle minskas till en person och flyttas från FMV till HKV. Kent, som nu hade hunnit köpa hus i Bålsta och fått två döttrar tillsammans med Ewy, insåg att det var dags att på nytt byta arbetsplats. Han återgick i tjänst som teknisk officer och placerades som avdelningsföreståndare på miloverkstaden i Kungsängen. Även här kom Kent att trivas alldeles utmärkt, han blev mycket aktiv inom verkstädernas kvalitetsutvecklingsarbete, huvudkunden Livgardet växte och utvecklades som få andra regementen och verkstaden likaså. Med tiden fick Kent tjänsten som verkstadschef. En tidigare hjärtinfarkt bidrog dock till att Kent valde att gå i pension vid 55 års ålder.

Som pensionär var Kent ingalunda sysslös. Han samlade och provade whiskey, han startade en egen liten firma, han reparerade det mesta från bilar och gräsklippare till TV-apparater och parabolantennor, han ledde byggnationen av en nykonstruerad exklusiv segelbåt, han drog om elinstallationen i ett hus i Italien, han var en av två mekaniker för ett MFI 9-flygplan, han byggde om en buss för att köra tävlingsbilar i, han svarade för skötsel och reparationer av en större bensinstations utrustningar, bland annat en bilvätt, han monterade vattenreningsutrustningar och han sysslade med en hel del andra verksamheter. Grannarna i Bålsta lärde sig snart att det var enklare och billigare att gå till Kent än att åka till järnhandeln eller byggvaruhuset om man behövde något. Kents hjälpsamhet var unik, han offrade sig helt för att bistå andra med deras problem. Tyvärr slog sjukdomarna till hårt och obarmhärtigt under de sista åren. Kent kämpade med en övermänsklig tapperhet mot ojämna odds, och till stor sorg och saknad för alla oss som genom åren lärt känna Kent som kollega, vän, medarbetare, lärare och inte minst föredöme, nådde ett innehållsrikt teknikerliv sitt slut den 27 augusti 2012

För alla Kents vänner genom Per-Arne Öhman

God Jul och Gott Nytt År